

умов для формування особистого способу ставлення до світу, інших людей, самого себе.

Якщо визначати специфіку художньо-педагогічної діяльності з позиції синтезу в ній художньої й педагогічної складових, то це дає можливість трактувати її як організований творчий процес взаємодії суб'єктів, спрямований на їх самореалізацію.

Основні висновки. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до художньо-педагогічної діяльності в процесі професійної підготовки буде більш ефективним, якщо:

- визначити структуру й зміст художньо-педагогічної діяльності, які синтезують властивості художньої й педагогічної діяльності й створюють особливий тип організації й керування навчальною діяльністю;

- забезпечити формування мотиваційного, операційного й рефлексивного компонентів готовності до художньо-педагогічної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлов Ф.М. Культура как фактор гуманизации общества / Ф.М. Козлов. – СПб. ИПЦ СПГУТД, 2006. – 463 с.
2. Хижна О. П. Художньо-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи в умовах реформи національної системи освіти в Україні // Науковий часопис: Зб. наукових статей НПУ імені М. П. Драгоманова. – Вип. 1. Серія 5. Педагогічні науки: Реалії і перспективи. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – С. 3–12.

Олександра Ячменьова,

студентка 2 курсу

факультету психолого-ідеологічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О. В. Малицька**, к. пед. н., доцент (БДПУ)

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуальність. Використання елементів арт-терапії в початковій школі є актуальним напрямком в навчально-виховному процесі сучасної початкової школи. Він пов'язаний з розкриттям творчих можливостей дитини, розвитком її сенсомоторних навичок, невербального мислення. Доведено, що цей метод у роботі з молодшими школярами дозволяє розвивати й удосконалювати їх увагу, пам'ять, мислення, підвищувати самооцінку, позбавитись від негативних емоцій.

Ступінь досліджуваності проблеми. Аналіз сучасної літератури виявив, що існує безліч понять «арт-терапія». Одне з його трактувань – це «...сукупність видів мистецтва, метод, стратегія діяльності фахівця в цій області» [2, с. 56]. При цьому спостерігається різноманіття напрямків арт-терапії: казкотерапія, лялькотерапія, ізотерапія та інші, в залежності від матеріальних засобів впливу на людину. Однак загальною основою для них є художня (творча) діяльність суб'єкта.

Вивченням арт-терапевтичних прийомів у навчальному процесі присвячують свої дослідження як закордонні, так і вітчизняні сучасні вчені (М. Петрі, Д. Уоллер, Ф. Хілл, О. Кошитін, Л. Лебедева, М. Кисельова).

Мета і методи дослідження. Метою дослідження є вивчення сучасних здоров'язберігаючих технологій, доцільних до застосування в початковій школі. Основними методами дослідження були аналіз психолого-педагогічної, методичної, мистецтвознавчої літератури.

Сутність дослідження. Метою арт-терапевтичних занять у загальноосвітній школі – створити умови, що сприяють поліпшенню емоційного самопочуття й психологічного здоров'я особистості, групи, колективу засобами творчої діяльності.

Застосування технік арт-терапії в освіті має істотне практичне значення. Дитина накопичує особистий досвід позитивних змін: поступово напашаровується досвід самопізнання, самоприйняття, гармонізації, особистісний ріст, розвивається рефлексія. При використанні прийомів арт-терапії в початковій школі, вчитель має змогу досягти низки цілей в навчально-виховній роботі з дітьми:

- активний пошук дитиною нових форм взаємодії з оточуючими;
- підтвердження дитиною своєї індивідуальності, неповторності й значимості;
- підвищення адаптивності дитини в сучасному оточенні.

Характерною особливістю навчального процесу із застосуванням методів арт-терапії в початковій школі є те, що саме особистість і характер дитини не мають обговорюватися, не допускаються будь-які порівняння з іншими, у спілкуванні не застосовуються негативні оцінні судження.

У структурі кожного арт-терапевтичного заняття можна виокремити дві основні частини:

- невербальна, творча, неструктурована, основний засіб самовираження в якій – певне, площинне або об'ємне зображення своїх почуттів, переживань та емоцій;
- вербальна, більш структурована, в якій дитина інтерпретує створений нею об'єкт, описує виниклі в неї асоціації.

Особливістю занять із застосуванням прийомів арт-терапії є спрямованість не на результат діяльності, а на сам процес створення певного образу. Дитину не навчають прийомам і засобам створення художнього образу. Головне в арт-терапевтичних заняттях – надати дитині можливостей створити власний добуток, і, що є найважливішим, виплеснути емоції, як позитивні, так і негативні. Діти працюють із будь-яким матеріалом, що допомагає створювати зображення: фарбами, олівцями, піском, папером, глиною, газетами, камінцями, нитками і т.ін.

Основні висновки. Як свідчать експериментальні дослідження, результатами навчально-виховної роботи із застосуванням арт-терапії в початковій школі є: позитивний емоційний настрій групи, полегшення невербального знищення негативних емоцій, і, як наслідок, усунення тривожності, агресії дитини, наочне виявлення дитині ефективних й неефективних способів комунікації, розвиток рефлексії, надання можливостей на символічному рівні експериментувати із різними почуттями, досліджувати й виражати їх у соціально-прийнятній формі,

сприяння творчому самовираженню, зниження стомлюваності на заняттях, підвищення групової згуртованості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лебедева Л. Д. Креативность младших школьников: контекст «развитие»: монография. / Л. Д. Лебедева, Н. В. Бибикина. – Одесса : Автограф, 2004. – 194 с.
2. Мистецтво у розвитку особистості: монографія / [Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, О. М. Отич, С. О. Соломаха та ін.]. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224 с.